

Orchideeën op de vensterbank

Cattleya skinneri

Fotograaf: K.Eisses

Stanhopea tigrina

Een artikel van Dr. Gustav Schoser, President van de Deutsche Orch. Gesellschaft, verschenen in *Die Orchidee*, jaargang 22, deel 3/1971.

De belangstelling orchideeën te kweken onder eenvoudige voorwaarden, is in de loop van de laatste tien jaren niet minder geworden. Ja, men is zelfs geneigd te zeggen, dat langzamerhand de orchideeën zich als algemeen gekweekte kamerplanten een grote plaats veroveren. Steeds vaker worden deze planten in bloemenzaken en warenhuizen als potplanten aangeboden. Natuurlijk moet men belangstelling voor deze planten kunnen opbrengen, willen zij in huis in leven blijven.

Dan komt steeds vaker - en met recht - de vraag naar voren (en hierover gaat het in dit artikel) welke soorten op de vensterbank, of in een niet afgesloten bloemenvenster, gekweekt kunnen worden. Vaak echter lopen de opvattingen en ervaringen uiteen.

E.e.a. hangt van verschillende factoren af. Wanneer echter de een van de ander Ieren moet, is het nodig verschillende voorwaarden te noemen, die vervuld kunnen worden.

1. Temperatuur.

Bij het steeds toenemende wooncomfort hebben de meeste woningen centrale verwarming. Meestal regelt een thermostaat de warmte en zorgt ervoor, dat de nachttemperaturen niet lager dan 8 °C. komen. De temperatuur op de plaatsen, waar de orchideeën opgesteld zijn, varieert echter, zodat het goed is de temperatuur aldaar te meten. In het algemeen gaan we er van uit, dat we met een gemiddelde dagtemperatuur van 20 °C kunnen rekenen.

2. Lichtomstandigheden.

Deze zijn moeilijker te omschrijven. Men dient te weten hoe de vensterbank of het bloemenvenster "ligt", maar voldoende is dit niet! Evenmin is de algemeen geldende regel van "orchideeën moeten zoveel licht krijgen, als ze kunnen verdragen" voldoende. Hoe weet men, hoeveel licht de planten kunnen verdragen? Men wil toch niet riskeren, dat er misschien na maanden - een reactie komt, die de dood van de plant tot gevolg heeft? Een vensterbank of bloemenvenster op het zuiden is te gebruiken, wanneer er een balkon overheen gebouwd is, of wanneer men de beschikking heeft over een jaloezie of markies als schermmateriaal. Het allerbeste is: de lichtsterkte te meten met een fotobelichtingsmeter. Jonge uitlopers en bloemstengels verdragen minder licht dan de volwassen plant.

Trichopilia sauvis

Comparetia falcata

Coelogyne tomentosa

Dendrobium parishii

3. Luchtvochtigheid.

Orchideeën hebben een zekere luchtvochtigheid nodig. Vele amateurs menen: hoe hoger hoe beter. Dit is echter slechts ten dele waar. Zeker is het, dat als u in uw orchideeënkamer komt en merkt dat u een droge keel krijgt, dat dan de luchtvochtigheid voor de planten te laag is. De klimatologen spreken van een "behaaglijkheidsbereik", waar bij de temperatuur en de luchtvochtigheid een grote rol spelen. De relatieve luchtvochtigheid is dan 50 - 70%. Hoe hoger de temperatuur wordt, hoe meer waterdamp de lucht kan opnemen, des te moeilijker wordt dan ook de verzadiging, het bereiken van 100% relatieve luchtvochtigheid. Wij kunnen onze planten helpen, wanneer we water laten verdampen, verstuiven of "ver-sproeien". Hoe kleiner de waterdeeltjes zijn, hoe makkelijker de lucht deze opneemt. Wij kunnen water verstuiven met motorische kracht, water versproeien door met de hand bediende vernevelingsinstrumenten te gebruiken, of water door een warmtebron te laten verdampen. Bij het verdampen moet echter een grote oppervlakte werkzaam zijn (filtreerpapier), wil de uitwerking voelbaar zijn. In een ruimte van ca. 30 m³ moet in de winter per dag ca. 5 l. water verdampen, dan zullen niet alleen uw orchideeën, maar ook uzelf, zich behaaglijk voelen.

4. Het gieten

Hoeveel water de planten nodig hebben hangt ook af van bovengenoemde factoren. Bovendien speelt ook de soort oppotmateriaal en de groeitoestand van de plant een rol. Planten in de groei hebben meer water nodig. Het beste water is (schoon) regenwater. Vergeet niet dat er meer planten doodgaan door te véél dan door gebrek aan water.

5. Luchtbeweging.

De orchideeën hebben, evenals andere kamerplanten, behoefte aan luchtbeweging. De lucht mag niet stagneren, maar er mag zeer zeker geen tocht ontstaan. De sterke luchtbeweging vermindert ook onze moeizaam verkregen luchtvochtigheid. Wanneer zich onder uw

vensterbank een warmtebron bevindt is de luchtbeweging daar in de winter voldoende.

6. Oppotmateriaal:

Ook dit speelt een rol bij het water geven. Nooit gieten wanneer het materiaal nog vochtig is.

En nu de belangrijkste vraag:

Welke orchideeën zijn geschikt voor de vensterbank? De door onderzoeken van de "Landesgruppe Hamburg / Schleswig- Holstein" gepubliceerde lijsten worden hier, met toestemming van deze groep, bekendgemaakt. Het gaat om hoofdzakelijk botanische soorten. Ik ben echter van mening, dat de beginnening - in de regel vensterbanker - meer dan vroeger hybriden moet kopen. Twee redenen hiervoor wil ik noemen:

- 1. in het algemeen zijn orchideehybriden sterker en dus gemakkelijker te kweken en
- 2. ieder betaalt een zeker "leergeld". Dit leergeld moet niet een dubbel risico bevatten; men kan een plant verliezen door gebrek aan ervaring, maar als het dan gaat om een natuursoort bestaat ook het risico, dat deze natuursoort reeds aan het uitsterven, cq. aan het zeldzaam worden is in zijn geboortestreek!! En een natuursoort is te kostbaar om als "proefkonijn" te worden gebruikt.'
In de onderstaande lijsten worden jammer genoeg weinig hybriden genoemd.

Cuitlauzina pendula

Voor kamercultuur goed geschikt

Brassavola nodosa
Cattleya bowringiana
C. gaskelliana
C. intternedia
C. harrisoniae
C. labiata
C. loddigesii
C. mossiae
C. Portia
C. trianae
Comparettia falcata
Cymbidium tracyanum
Dendrobium kingianum
Epidendrum cochleatum
Ep. falcatum

Laelia anceps
L. purpurata
Lycaste aromatica
Maxillaria picta
Odontoglossum bictoniense
Od. harrisonianum
Od. maculatum
Oncidium ornithorrhynchum
Onc. tigrinum
Onc. varicosum var. rogersii
Paphiopedilum Leeanum
Paph. sukhakulii

Geschikt voor kamerweek, wanneer de nachttemperatuur beduidend lager is dan de dagtemperatuur.

Brassavola perrinii
Brassia verrucosa
Cattleya forbesii
C. guttata
C. leopoldii
Coelogyne massangeana
Cymbidium lowianum
Cymb. pumilum
Dendrobium infundibulum
D. jamesianum
D. nobile
D. parishii
D. pierardii (= *D. aphyllum*)
D. tyrsiflorum
Epidendrum ciliare
Ep. mariae
Laelia autumnalis
L. gouldiana
L. perrinii

Lycaste cruenta
Lyc. skinneri
Miltonia-hybriden
Odontoglossum cervantesii
Od. grande
Od. pulchellum
Od. rossii
Oncidium bicallosum
Onc. kramerianum
Onc. forbesii
Onc. splendidum
Onc. wentworthianum
Paphiopedilum callosum
Paph. insigne "Chantinii"
Paph. spicerianum
Paph. Harrsianum
Paph. Lathamianum
Paph. villosum
Sophronitis cernua
Stanhopea wardii

Geschikt voor kamercultuur, wanneer de planten in de zomer buiten opgesteld kunnen worden

Brassia maculata
Calanthe hybriden
Catasetum fimbriatum
Cattleya citrina
C. percivaliana
C. skinneri
C. warneri
Coelogyne cristata
Cymbidium eburneum
Dençrobium densiflorum
D. fimbriatum
D. fimbriatum var. oculatum
D. superbum,
D. wardianum
Epidendrum fragrans
Ep. vitellinum
Gomesa crispa
Gongora galeata
Ionopsis paniculata
Laelia cinnabarina
L. flava

Oncidium crispum
Onc. lanceanum
Paphiopedilum argus
Paph. Ashburtoniae
Paph. fairieanum
Paph. glaucophyllum
Paph. hirsutissimum
Paph. insigne
Paph. venustum
Phajus tankervilliae
Pragmipedium schlimii
Phalaenopsis esmeralda
Pleione formosana
Promenaea citrina
Renanthera imschootiana
Sophronitis coccinea
Stanhopea ecornuta
Stanh. tigrina
Trichopilia coccinea
Trich. fragrans
Trich. suavis

L. tenebrosa
Leptotes bicolor
Lycaste consobrina
Lyc. deppei
Lyc. dowiana
Odontoglossum citrosum
Od. nobile
Od. pescatorei

Trich. tortilis
Zygopetalum mackayi

Practisch ongeschikt voor kamercultuur.

Bifrenaria harrisoniae
Brassavola glauca
Bulbophyllum lobbii
Chysis bractescens
Cynoches chlorochilum
Cyn. loddigesii
Dendrobium aggregatum
D. chrysotoxum
D. stratiotes
Ep. atropurpureum
Ep. radiatum
Ep. stamfordianum
Laelia albida
Maxillaria houtteana
Max. sanderiana
Max. tenuifolia
Miltonia flavescens
Milt. spectabilis
Milt. candida
Milt. vexillaria

Odontoglossum laeve
Od. pardinum
Od. uro-skinneri
Oncidium concolor
Onc. flexuosum
Onc. incurvum
Onc. sphacelatum
Onc. sprucei
Paphiopedilum exul
Paph. lawrenceanum
Paph. Maudiae
Rodriguezia decora
Rodr. secunda
Rodr. venusta
Phalaenopsis mannii
Phal. parishii
Scuticaria hadwenii
Thunia marshalliana
Warschewiczella discolor
Masdevallia

Vertaling: I. van Zorge-Textor.
Uit: "Orchideeën", augustus 1972